

פרשת ויגש

אדוני שאל את עבדיו לאמר היש לכם אב או אח (מד, יט)

רש"י: מתחילה בעלילה באת עלינו, למה היה לך לשאול כל אלה? בתך היינו מבקשים? או אחותנו אתה מבקש? ואף על פי כן "ונאמר אל אדוני" לא כיחדנו ממך דבר.

וצריך להבין מדוע יהודה נזכר לומר לו שבא עליהם בעלילה רק עכשיו הרי מטבע הדברים היה צריך לומר זאת כשהכניסם לכלא או כשביקש שיביאו את בנימין מהם כל השאלות והחקירות הללו והעלילה שאתה מעליל עלינו בתך היינו מבקשים וכו' ומדוע רק כאן כשחזרו עם הגביע הגנוב נזכר לטעון זאת?

בספר ליקוטי יעבץ מתרץ שהרי ידוע המדרש שמסביר מדוע יוסף רצה את בנימין בלבד לעבד ולא הרג אותו ולקח את כולם לעבדים כהמלצת יהודה משום שנהג כמנהגי התורה שידוע שגנב שאין לו לשלם נמכר בגנותו לעבד ולבנימין היה להשיב את הקרן אך לא כפל של גביע המלך שאין לו ערך ומחיר מפני שהוא מנחש בו הכל כמו שאמר להם יוסף כששאל אותם היאך העיזו לגנובו, כעת אמר לו יהודה אם אתה המלך מנחש ויודע הכל דרך הגביע הזה מדוע שאלת אם יש לנו אב או אח היית מקשקש בגביע ורואה עלינו הכל אם בכל זאת שאלת בתך היינו מבקשים או אחותנו אתה מבקש ודרך המבקשים בחיתון לברר על המשפחה ועל כרחך אתה מעליל עלינו עלילות וטענה זו באה רק לאחר שאמר להם שהוא מנחש דרך הגביע הגנוב.

תירוץ נוסף מובא בשם הגרי"ש אלישיב שכששאל אותם יוסף האם יש להם אב או אח הבינו זאת משום שהיה רעב ובזמן כזה חיים בצמצום ומחלקים מנות לפי ראש ולכן שאל אם יש עוד אנשים שלא הגיעו שצריך לשלוח להם מזון אבל כשיצאו ממנו ושמו לב שכן לבנימין חמש ידות כמו שכתוב בסוף הפרשה הקודמת אמרו אם כך אין צמצומים אז מדוע חקרת אם יש לנו אב או אח? על כרחך מתחילה בעלילה באת עלינו ועל מה ולמה הרי כפי שטענו תמיד שאינם מרגלים.